

UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

Cirkulärnr: 19:59
Diariernr: 19/01741
Handläggare: Mona Fridell m.fl.
Ämnesord: Ekonomi
Avdelning: Ekonomi och styrning
Sektion/Enhet: Ekonomisk analys
Extern medverkan:
Datum: 2019-12-20
Mottagare: Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans
Rubrik: Budgetförutsättningar för åren 2019–2023
Ersätter:
Bilagor: Bilaga 1: Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg för kommunerna år 2019 och 2020
”Prognosunderlag K-2019–2026-19059”, finns på vår webbplats via följande länk:
<http://www.skr.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>

Sammanfattning

Jämfört med den prognos vi presenterade i oktober (cirkulär19:40) är prognosen för skatteunderlagets ökning uppreviderad för 2019 och 2020 men nedreviderad för 2021 och 2022. Skillnaderna jämfört med förra prognosen är små för varje enskilt år. Justeringarna förklaras bland annat av Statistiska centralbyråns (SCB) revidering av arbetsmarknadsundersökningarna för perioden juli 2018–september 2019 och att vi nu utgår från en annorlunda utveckling av lönesumman än i föregående prognos.

SLUT UPPGIFTER FÖR CIRKULÄRDATABASEN

CIRKULÄR 19:59

Ekonomi och styrning
Mona Fridell m.fl.
EJ

Kommunstyrelsen
Ekonomi/finans

Budgetförutsättningar för åren 2019–2023

I detta cirkulär presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Slutligt beskattningsutfall för inkomståret 2018
- Skattesatser 2020
- Ny länsvisa skattesatser (aktuellt vid skatteväxling)
- Befolkningsuppgifter per den 1 november 2019 och reviderad befolkningsprognos
- Utfall kostnadsutjämning 2020
- Utfall LSS-utjämning 2020
- Ny statsbidragsram pga. skatteväxling
- Kommunal fastighetsavgift, endast belopp, för mer information se cirkulär 19:60
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex
- Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg för kommunerna år 2020
- Datum för utbetalning av preliminära skatter och bidrag 2020
- Ny instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Jämfört med den prognos vi presenterade i oktober (cirkulär 19:40) är prognosen för skatteunderlagets ökning uppreviderad för 2019 och 2020 men nedreviderad för 2021 och 2022. Skillnaderna jämfört med förra prognosen är små för varje enskilt år. Justeringarna förklaras bland annat av Statistiska centralbyråns (SCB) revidering av arbetsmarknadsundersökningarna för perioden juli 2018–september 2019 och att vi nu utgår från en annorlunda utveckling av lönesumman än i föregående prognos.

Hög sannolikhet för låg BNP-tillväxt 2020

Den prognos om låg svensk BNP-tillväxt 2019 och 2020 – ”två svaga år” i termer av tillväxt – som vi först lanserade i december förra året står sig. Även om det dröjer innan 2019 fullt ut går att summera vet vi nu tämligen mycket. Under årets första tre kvartal har BNP-tillväxten landat på 1,3 procent (genomsnittlig årlig tillväxttakt), ungefär i linje med SKR:s prognoser. Aktuell prognos för helåret 2019 landar på 1,2 procent. Detta ser vi som en rätt ”normal” nedväxling i tillväxt vid en högkonjunktur;

Sveriges Kommuner och Regioner

info@skr.se, www.skr.se

Post: 118 82 Stockholm Besök: Hornsgatan 20

Tfn: 08-452 70 00 Org nr: 222000-0315

2018 ökade BNP med 2,3 procent (samtliga siffror i detta stycke avser kalenderkorrigerad BNP).

Den försvagning på arbetsmarknaden som börjat skönjas i år antas fortgå också under 2020 – inte minst mot bakgrund av att den beräknade BNP-tillväxten 2020 blir fortsatt låg.

Trots en tydlig försvagning i den globala industrikonjunkturen, samt svag världshandel, har den svenska utrikeshandeln gått starkt 2019. Den oväntat starka exporten följer sannolikt på den också oväntade försvagningen av den svenska kronan. Men att importen har ökat betydligt långsammare än exporten har också varit avgörande: Bidraget till BNP från nettoexporten i år står faktiskt för nästan hela (mer än 90 procent av) den ökning vi beräknar för BNP 2019.

Trots vad som möjligen kan vara ”små ljusglimtar” nyligen, i Brexit-frågan respektive handelskonflikten mellan USA och Kina, kvarstår osäkerhet kring dessa (och andra) geopolitiska frågor. Någon skarp ljusning för den globala investeringskonjunkturen är svårt att tänka sig i närtid. Utan en fortsatt försvagning av den svenska kronan, och i en miljö av fortsatt låg global BNP- och handelstillväxt 2020, räknar vi med betydligt tuffare tider för svenska exportnäringsgar. En betydligt svagare svensk utrikeshandel beräknas därför för nästa år. En svag trend för näringslivets investeringar bedöms bli fallet även nästa år, i likhet med 2019. Bostadsbyggandet beräknas 2020 falla något ytterligare men merparten av nedgången ser vi nu som avklarad. Sammanfattningsvis bedöms varken exporten eller investeringar kunna ge skjuts åt svensk BNP-tillväxt nästa år.

Stämningläget bland hushållen har i år varit mer pessimistiskt än normalt, det svagaste sedan 2012 (enligt KI-barometern). Tillväxten i hushållens konsumtionsutgifter väntas bli svaga 1,0 procent för helåret 2019, men det följer delvis av den svagare bilförsäljning som nåddes redan sommaren 2018. Nästa år väntar en svagare arbetsmarknad samt förväntat långsammare inkomstökningar. Låga räntor förutses 2020, liksom en – trots allt – relativt stark arbetsmarknad; något brantare fall i sysselsättning bedöms ej ske. Dessa faktorer understödjer hushållens reala inkomster. En något högre konsumtionsbenägenhet än i år (och lägre sparande) antas även 2020, vilket möjliggör en större ökning av hushållens konsumtion nästa år (1,8 procent), närmare den trend som syntes åren 2016–2018.

SKR:s konjunkturprognos visar på ihållande svag BNP-tillväxt (under 2 procent i årtakt under 10 efterföljande kvartal, med start i kvartal tre 2018). Vikande sysselsättning framstår därmed som det mest troliga framöver, inte minst utifrån den trendmässigt så svaga produktivitetstillväxten. Försvagade vinstutsikter i näringslivet antas mer och mer komma att innebära nedjusteringar i bemanningen, och att den totala sysselsättningen minskar något 2020. Sysselsättningsgraden sjunker därför något, och andelen arbetslösa beräknas fortsätta stiga under 2020. Konjunkturen fortsätter därmed att

försvagas och mot slutet av 2020 nås ett läge som kan beskrivas som ”mild lågkonjunktur”. BNP samt volymen arbetade timmar skjuter då något *under* de jämviktsnivåer vi bedömer för ett balanserat läge, då varken hög- eller lågkonjunktur råder. Arbetslösheten antas då också överstiga jämviktsarbetslösheten (vilken vi uppskattar till knappa 7 procent).

Liksom i tidigare prognoser antas inte den svenska högkonjunkturen åtföljas av någon snabb uppgång i löne- eller prisökningstakten. KPIF-inflationen (KPI med fast ränta) beräknas 2020 landa nära men i underkant av Riksbankens mål om 2 procent. Vi har i denna prognos, dels skjutit ytterligare på den förväntade ränteuppgången, dels sänkt ränteantagandet vid utgången av det sista kalkylåret. Utan några större uppgångar för bostadsräntorna, varken 2020 eller 2021, ligger den beräknade KPI-inflationen därför mycket nära KPIF-inflationen några år. Vad gäller löneökningarna antas den måttliga stegring som kunnat skönjas under de senaste två åren fortgå avtalsåret 2020, men löneökningarna är historiskt sett låga om de senaste årens starka arbetsmarknadskonjunktur beaktas. På längre sikt antar vi i kalkylen trendmässiga löneökningar som är högre än vad som har gällt sedan finanskrisen, men samtidigt lägre än vad som gällde före finanskrisen. Antagandet hänger samman med att en viss återhämtning i produktivitetstillväxten i det svenska näringslivet beräknas ske framöver.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges; 2022 och 2023 utgör kalkylår

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
BNP*	2,3	1,1	0,8	1,7	2,1	1,7
Sysselsättning, timmar*	1,8	0,0	-0,4	0,2	0,7	0,4
Relativ arbetslöshet, procent	6,3	6,8	7,3	7,4	7,1	6,9
Timlön, Nationalräkenskaperna	2,8	3,7	3,0	3,0	3,2	3,4
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	2,5	2,7	3,0	3,0	3,2	3,4
Inflation, KPIF	2,1	1,7	1,8	1,8	1,9	2,0
Inflation, KPI	2,0	1,8	1,8	1,9	2,1	2,4

*Kalenderkorrigerad.

Medan åren 2019–2020 utgör en konjunkturprognos utgör perioden 2022–2023 en kalkyl. För kalkylåren antar vi ett balanserat resursutnyttjande – sysselsättning och arbetslöshet bestäms då utifrån befolkningen och en arbetsmarknad i balans. Förloppet under kalkylperioden blir därmed konjunktur neutralt. År 2021 utgör ett slags mellanår. Då antas i scenariot den ”milda lågkonjunkturen” från utgången av 2020 bestå. Detta grundar sig i bedömningen att en omedelbar återgång till ”normalkonjunktur” är en mindre trolig konjunkturdynamik. Antagandet om en lågkonjunktur 2021 ska också förstås som ett uttryck för risken för en än svagare utveckling 2020 (än i prognosen). Att arbetsmarknaden 2021–2022 rör sig från ”lågkonjunktur” till ”normalkonjunktur”,

medför att antalet arbetade timmar 2022 ökar snabbare än den underliggande sysselsättningspotentialen.

Det stundar magra år för skatteunderlaget

Den 18 november publicerade Skatteverket slutligt utfall för kommunalt beskattningsbar förvärvsinkomst för fysiska personer år 2018 (2018 års skatteunderlag). Det visar en ökning med 3,72 procent jämfört med år 2017. Vår prognos i oktober (cirkulär 19:40) innebar en ökning med 3,7 procent, alltså mycket nära utfallet. För ytterligare kommentarer om Skatteverkets utfall, se nedan (under rubriken Slutligt beskattningsutfall inkomståret 2018).

Prognosen för 2019–2023 baseras på den samhällsekonomiska bild som sammanfattas ovan och beskrivs mer utförligt i MakroNytt 3/2019.

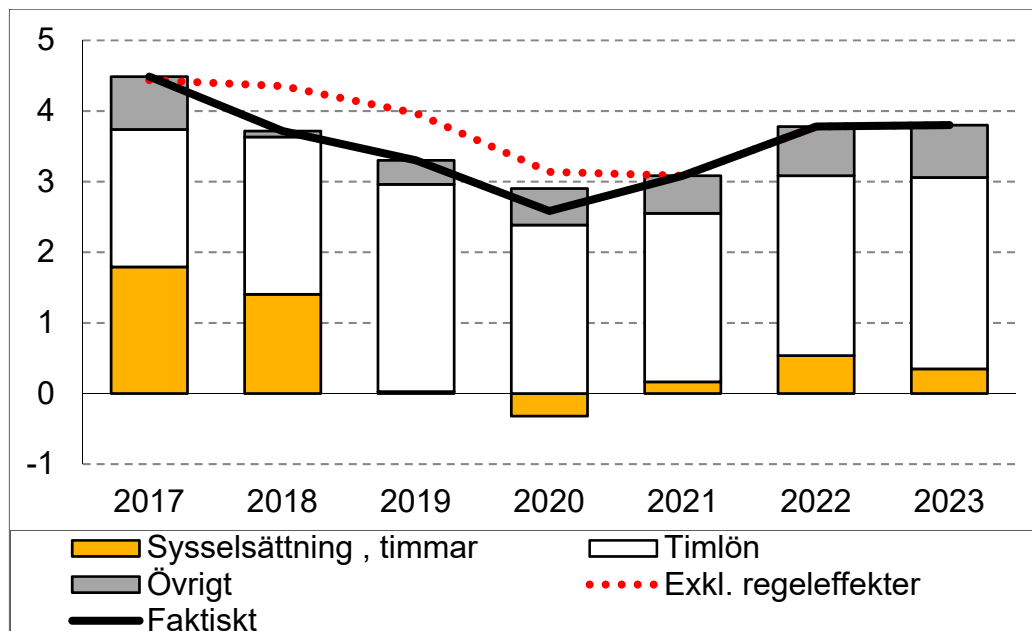
Trots att konjunkturuppgången medförde lika stor ökning av lönesumman 2018 som året innan skedde en tydlig inbromsning av skatteunderlagstillväxten (diagram 1). Det beror till viss del på att inkomstanknutna pensioner inte höjdes lika mycket som 2017. Men huvuddelen förklaras av en regeländring: grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjdes. Detta kompenseras regioner och kommuner för genom en höjning av de generella statsbidragen (anslaget Kommunalekonomisk utjämning i statens budget). Skatteunderlagets underliggande ökningstakt, rensat för grundavdragshöjningen, var 2018 i princip lika stor som 2017.

I år väntar vi inte någon ökning av arbetade timmar, vilket ger en kraftigt återhållande effekt på skatteunderlaget. Det motverkas dock till betydande del av att timlönerna (Nationalräkenskapernas definition) ser ut att stiga mer än 2018. Dessutom bidrar inkomster från såväl pensioner som arbetsmarknadsersättningar mer till skatteunderlaget än föregående år. Grundavdragen för personer som fyllt 65 år höjs i ytterligare ett steg som är ungefär lika stort som 2018. Även denna höjning kompenseras med en höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning. Sammantaget betyder detta att skatteunderlagets ökningstakt avtar ytterligare oavsett om man ser till faktisk eller underliggande utveckling.

Prognosen för 2020 visar fortsatt inbromsning i både den faktiska och underliggande ökningstakten. Orsaken är främst en minskning av antalet arbetade timmar. Därutöver hålls skatteunderlaget även detta år tillbaka av att personer som fyllt 65 år får ytterligare en höjning av grundavdragen (regioner och kommuner får ytterligare en kompensation via höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning).

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag från vissa komponenter

Procent respektive procentenheter

Källa: Skatteverket, SKR.

Kalkylen för år 2021–2023 bygger på att en konjunkturell återhämtning sker 2021 och att svensk ekonomi från och med 2022 utvecklas i konjunkturell balans. Det betyder att antalet arbetade timmar åter stiger och att löneökningstakten tilltar något. Skatteunderlagstillväxten närmar sig därmed ett historiskt genomsnitt. Eftersom det inte finns några förslag om regeländringar efter 2020 sammanfaller den underliggande ökningstakten med den faktiska.

Förändring jämfört med SKR:s oktoberprognos

Beskattningsutfallet för år 2018 avvek endast marginellt från den prognos vi presenterade i oktober (cirkulär 19:40).

Ny statistik över utbetald lönesumma har medfört en nedrevidering av lönesummans ökning 2019 jämfört med föregående prognos. Även SCB:s revideringar av Arbetsmarknadsundersökningarna (AKU) och Nationalräkenskaperna (NR) har orsakat justeringar av vår prognos, men dessa avser främst ökningens fördelning mellan arbetade timmar och timlön. Den reviderade statistiken indikerar en svagare utveckling för timvolymen och större lönehöjningar. Det senare har föranlett en nedjustering av grundavdragen. Nettoeffekten är en upprevidering av skatteunderlaget, se tabell 2. Revideringarna av AKU- och NR-statistiken och hur detta påverkat våra bedömningar kommenteras mer utförligt i MakroNytt 3/2019.

Även prognosen för 2020 är uppreviderad. Det beror främst på att vi nu förutser större ökning av pensionsinkomsterna, bland annat till följd av att inkomstbasbeloppet (IBB) har fastställts till högre belopp än vi prognostiserade i oktober.

Vår kalkyl för 2021 och 2022 visar lite lägre ökningstakt än i föregående prognos. Nedrevideringen 2021 förklaras delvis av att vi tror det fastställda IBB för 2020 innebär en överskattning av det inkomstmått som det baseras på, vilket föranleder en rekyl 2021. Dessutom har den reviderade arbetsmarknadsstatistiken för 2018 och 2019 bidragit till att vi justerat ner IBB för 2021 ytterligare. Revideringen av 2022 och 2023 beror på att vi nu utgår från en annorlunda utveckling av lönesumman än vi gjorde i oktober.

Tabell 2. De senaste skatteunderlagsprognoserna

Procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022	2023	2019–2022
SKR dec	3,3	2,6	3,1	3,8	3,8	13,4
ESV nov	2,9	2,5	3,2	3,4	3,2	12,6
SKR okt	3,2	2,5	3,2	3,9	3,7	13,3
Reg sep	3,4	2,6	3,2	3,4		13,2

Regeringens prognos i BP, (Reg sep i tabellen ovan) ligger till grund för de av regeringen fastställda uppräkningsfaktorerna för 2019 och 2020, som styr preliminär utbetalning av kommunal- och regionskatt 2020.

Källa: Ekonomistyrningsverket, Regeringen, SKR.

Jämförelse med regeringens och ESV:s prognos

För åren 2019–2021 visar regeringens prognos en skatteunderlagstillväxt som stämmer väl överens med SKR:s bedömning, se tabell 2. Båda prognosmakarna förutser ungefär samma utveckling av lönesumman men synen på i vilken takt arbetade timmar respektive timlön stiger skiljer sig åt. Regeringen räknar med större ökning av sysselsättningen än SKR och SKR räknar med större lönehöjningar. För år 2022 visar SKR:s kalkyl starkare skatteunderlagstillväxt, bland annat beroende på större ökning av både arbetade timmar och timlön.

Ekonomistyrningsverket (ESV) tror på klart svagare skatteunderlagstillväxt 2019 än SKR. Det beror främst på mindre ökning av sociala ersättningar och större grundavdrag än i SKR-prognosen. För år 2020 och 2021 är skillnaderna mellan de båda prognoserna små. År 2022 och 2023 kalkylerar ESV:s åter med svagare tillväxt av skatteunderlaget än SKR, framförallt till följd av att både lönesumman och sociala ersättningar ökar mindre.

Disponering av resultatutjämningsreserven

Enligt kommunallagen får medel från en resultatutjämningsreserv (RUR) användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. När detta får göras måste framgå av de egna riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Med en sådan tillämpning får reserven användas om det årliga värdet väntas understiga det tioåriga genomsnittet. Med vår nuvarande prognos skulle det inte vara möjligt år 2019 men däremot åren 2020–2023 (tabell 3). En annan förutsättning är att medlen från RUR ska täcka ett negativt balanskravsresultat.

Tabell 3. Rikets underliggande skatteunderlagsutveckling; tioårigt genomsnitt samt årlig utveckling

Förändring i procent *per år*

	2019	2020	2021	2022	2023
Snitt 10 år	3,9	4,1	4,1	4,0	4,0
Årlig ökning	4,0	3,1	3,1	3,8	3,8
Differens	0,1	-1,0	-1,0	-0,2	-0,2

Källa: Skatteverket och SKR.

Slutligt beskattningsutfall inkomståret 2018

Som nämdes i avsnittet för skatteunderlagsprognosen ovan har Skatteverket publicerat det slutliga beskattningsutfallet för inkomståret 2018. Utfallet finns att hämta på Skatteverkets webbplats:

<https://skatteverket.entricscape.net/store/9/resource/981>

Den slutliga taxeringen visade en ökning av skatteunderlaget med 3,72 procent år 2018 jämfört med år 2017, vilket kan jämföras med 4,49 procent i tillväxt under föregående år. Jämfört med Skatteverkets preliminära utfall i augusti innebär det slutliga utfallet att den beskattningsbara inkomsten blev 0,12 procentenheter högre. I tabellen nedan redovisas preliminära och slutliga beskattningsutfall inkomståren 2015–2018.

Tabell 4. Preliminära och slutliga beskattningsutfall för inkomståren 2015–2018

Procent

	Aug	Sep	Okt	Nov	Skillnad nov-aug	Skillnad nov-okt
Inkomstår 2015	4,63	4,66	4,70	5,05	0,42	0,35
Inkomstår 2016	4,83	4,86	4,88	4,95	0,12	0,07
Inkomstår 2017	4,39	4,39	4,41	4,49	0,10	0,07
Inkomstår 2018	3,60	3,63	3,69	3,72	0,12	0,03

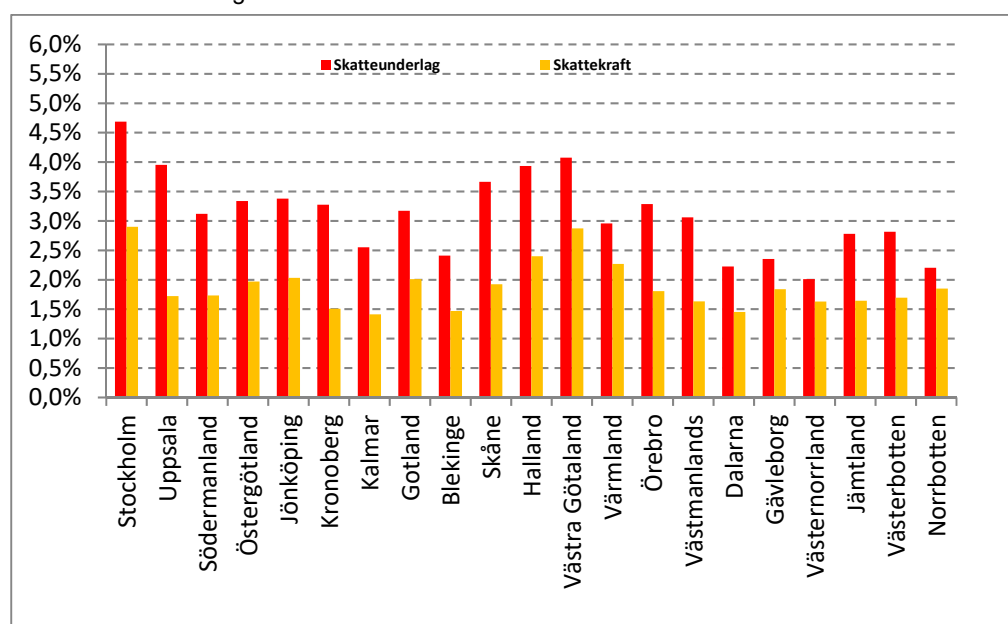
Källa: Skatteverket.

Bäst skatteunderlagstillväxt i landet under inkomståret 2018 hade Ekerö med 8,4 procent. Två kommuner, Arjeplog och Sollefteå, hade minskande skatteunderlag med – 0,9 respektive –0,1 procent.

Ekerö hade även högst tillväxt av skattekraften dvs. genomsnittligt skatteunderlag per invånare med 6,8 procent. I 10 kommuner minskade skattekraften, Högsby hade störst minskning med –2,0 procent.

Diagram 2. Utveckling av skatteunderlag och skattekraft (skatteunderlag per invånare) inkomståret 2018 per län

Procentuell förändring

Källa: Skatteverket.

Den regionala spridningen av skatteunderlagstillväxten är betydligt mindre än den kommunala. Den starkaste utvecklingen återfanns i Stockholms län, där skatteunderlaget växte med 4,7 procent och den lägsta i Västernorrland, 2,0 procent. Högsta utveckling av skattekraften hade Stockholms län och Västra Götaland som ökade med 2,9 procent.

Tabell 5. Skatteunderlagstillväxt och faktisk medelskattkraft, inkomststämman 2018 och 2017, per kommungrupp

Procent och kronor

	Utveckling skatteunderlag 2017–2018	Utveckling skattkraft 2017–2018	Medelskattkraft 2018
Storstäder	4,8 %	3,2 %	253 600
Pendlingskommun nära storstad	4,5 %	2,7 %	252 557
Större stad	3,8 %	2,1 %	215 987
Pendlingskommun nära större stad	3,1 %	1,8 %	203 137
Lågpendlingskommun nära större stad	2,6 %	1,7 %	199 980
Mindre stad/tätort	2,8 %	1,8 %	208 422
Pendlingskommun nära mindre stad/tätort	2,2 %	1,3 %	195 074
Landsbygdskommun	1,8 %	1,8 %	192 169
Landsbygdskommun med besöksnäring	2,4 %	1,7 %	196 057
Totalt	3,72 %	2,3 %	223 857

Källa: Skatteverket.

Indelat i kommungrupper växte den beskattningsbara inkomsten mest i storstäderna (Stockholm, Göteborg och Malmö) som ökade med 4,8 procent. Landsbygdskommunerna hade lägst skatteunderlagstillväxt med 1,8 procent. Utvecklingen av skattkraften var betydligt mer likvärdig mellan de olika grupperna. Även här var det storstäderna som hade den största ökningen och den högsta skattkraften finns också i storstäderna, drygt 30 procent högre än i landsbygdskommunerna.

Skattesatser och skatteväxlingar 2020

Den 17 december presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) skattesatser för 2020. Den totala kommunala skattesatsen för kommuner och regioner höjs med 0,09 procentenheter nästa år och uppgår till 32,28 procent. Den kommunala skattesatsen höjs i genomsnitt med 2 öre medan skattesatsen till regioner höjs i genomsnitt med 7 öre. Det är 28 kommuner som höjer skattesatsen 2020 medan 4 kommuner sänker (exklusive skatteväxlingar). Skattesatsen höjs i fyra regioner nästa år (exklusive skatteväxlingar). Därtill ändras skattesatsen i Västerbotten på grund av skatteväxlingar mellan kommuner och regioner av kollektivtrafiken. Den kommunala skattesatsen minskar och den regionala skattesatsen att höjs med motsvarande.

De kommunvisa skattesatserna för 2020 finns på www.scb.se, under Offentlig ekonomi.

Befolkningsuppgifter per den 1.11.2019 och reviderad befolkningsprognos

Den 9 december presenterade Statistiska centralbyrån (SCB) befolkningsuppgifter per 1 november 2019. Dessa påverkar intäkterna i form av skatteintäkter och utjämningsbidrag/avgift. Den prognostiserade medelskattkraften 2020 blir 183 kr lägre per invånare på grund av att antalet invånare enligt utfallet var 8 108 fler än i prognosen, dvs. det beräknade skatteunderlaget divideras med fler personer. Kommuner som erhåller bidrag i inkomstutjämnningen kommer att få lägre ersättning och kommuner som betalar avgift kommer att betala en högre avgift på grund av detta, allt annat oförändrat.

I tabellen syns befolkningsutfall och prognos samt medelskattkraft som ligger till grund för beräkningarna i Prognosunderlag K 2019–2026 19059.

Tabell 6. Befolkning i riket, utfall och prognos per november samt medelskattkraft 2019–2022

Antal och procentuell förändring

	2019	2020	2021	2022
Utfall	10 319 473			
Prognos		10 407 758	10 491 205	10 569 852
Förändring, %	1,009	1,010	1,009	1,009
Medelskattkraft				
Regeringens fastställda	230 685	232 529		
SKR:s prognos	228 726	232 304	237 474	244 537

Källa: SCB, regeringen, SKR.

Slutavräkningar 2018–2020

Slutavräkning 2018

Enligt slutligt beskattningsutfall blir slutavräkningen av 2018 års skatteintäkter –37 kronor per invånare den 1.11.2017. Avräkningen regleras i januari 2020. SKR:s decemberprognos 2018, som enligt riktlinjer från Rådet för kommunal redovisning låg till grund för bokslutet för 2018, gav en avräkning på –61 kr/invånare. Detta medför en positiv korrigeringspost på 24 kr per invånare som påverkar bokslut 2019. Jämfört med vår oktoberprognos (cirkulär 19:40) är det dock en försämring med 20 kronor.

Slutavräkning 2019

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2018 och 2019 uppgår till 4,0 procent respektive 3,9 procent. SKR:s prognos innebär en lägre uppräkning vilket gör att vår prognos för slutavräkningen 2019 blir negativ och uppgår till –430 kronor per invånare den 1.11.2018. Jämfört med vår prognos i oktober är det dock en förbättring med 27 kronor per invånare.

Slutavräkning 2020

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2019 och 2020 uppgår till 3,4 procent respektive 2,6 procent, enligt Budgetpropositionen för 2020. SKR:s prognos innebär en lägre uppräkning vilket gör att vår prognos för slutavräkningen 2020 blir negativ och uppgår till -46 kronor per invånare den 1.11.2019. Jämfört med vår prognos i oktober är det en förbättring med 94 kronor.

Utfall kostnadsutjämnings 2020

SCB har beräknat utfallet för kommunalekonomisk utjämnings avseende år 2020. Utfallen i de olika delmodellerna framgår av det underlag som finns på SCB:s webbplats, under: Hitta statistik/ Offentlig ekonomi/ Finanser för en kommunala sektor/Kommunalekonomisk utjämnings och utjämnings av LSS-kostnader.

Jämfört med den preliminära beräkningen från oktober får många kommuner en försämring av utfallet med 55 kronor per invånare. Detta beror på att ersättningen för eftersläpning i modellen för verksamhetsövergripande kostnader fastställts med befolkningen den 1 november 2019. 51 kommuner "kvalificerade" sig för bidrag enligt denna komponent, och finansieringen av detta bekostas av alla kommuner. Jämfört med prognosen för oktober blev denna finansiering 55 kronor dyrare, och uppgår till 105 kronor.

För att kvalificera sig för eftersläpningsbidraget måste kommunen haft en genomsnittlig befolkningsökning åren 2014 till 2018 som överstiger 1,2 procent i genomsnitt per år, men även en ökning som överstiger 1,2 procent mellan 2018 och 2019. De 51 kommunerna som kvalificerar enligt dessa båda kriterier får ett bidrag på mellan 18 och 1 306 kronor per invånare, innan finansieringen av bidraget räknats av.

Även i modellen för infrastruktur och skydd har en förändring skett mellan prognosen från oktober och utfallet. Förändringarna avser komponenten för gator och vägar och berör kommunerna i Örebro, Västmanland och Västernorrlands län och gäller det så kallade klimatillägget. Klimatillägget bygger på en indelning i tre klimatzoner enligt Trafikverkets indelning för vägunderhåll av enskilda vägar, och oktoberprognosen byggde på en felaktig indelning för kommunerna i dessa tre län.

Notera också att utfallet skiljer sig från oktoberprognosen i flera modeller. Dessa förändringar rör sig dock inom spannet +/- 1 krona per invånare, och beror på att SCB i den slutliga beräkningen avrundat de olika index som används, t.ex. gleshetsindex.

Utfall LSS-utjämnings 2020

SCB har beräknat utfallet av bidragen och avgifterna i LSS-utjämnings för år 2020. Den största delen av skillnaden mot den förra preliminära beräkningen i september beror på att folkmängden justerats per den 1 november 2019. Ett antal kommuner har dessutom förändrat sina uppgifter i underlaget för personalkostnadsindex enligt räkenskapsammandraget 2018 och i antalsstatistiken som också påverkar utfallet.

Beräkningarna för bidrags- och avgiftsåret 2020 baseras på verksamhetsstatistik över antalet LSS-insatser 2018, genomsnittliga kostnader enligt RS 2018 samt personalkostnadsindex beräknade på 2018 års förhållanden.

LSS-utjämnings 2021

Vi kommer att göra en första prognos på utfallet i LSS-utjämnings för 2021, med hjälp av SCB, i maj. Preliminärt utskick är 4 maj. I likhet med tidigare år kommer utjämnings för de kommuner som skickat in **RS 2019 senast 22 april** till SCB att beräknas med de aktuella uppgifterna från RS. Ordinarie sista dag för inlämning av RS är 20 mars så kommunerna har ytterligare drygt fyra veckor för insändning för att få ett bättre prognosunderlag för LSS-utjämnings. En andra prognos för utfallet för 2021 skickas ut i v. 25 (preliminärt 16 juni), när alla kommuner beräknas vara färdiga med RS för 2019.

Regleringsbidrag/avgift

SKR har gjort en bedömning av regleringsposten i den kommunalekonomiska utjämnings för åren 2019 till 2022 (tabell 7 och 8). Förändringar sedan senaste bedömningens i cirkulär 19:40 beror på vår senaste skatteunderlagsprognos, och justering av anslaget för kommunalekonomisk utjämnings i samband med skatteväxling i Västerbotten.

Observera att den del av ”Välfärds miljarderna” i BP2017 som fördelas efter invånarantal, ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämnings och därmed även i våra beräkningars av regleringsposten nedan. Den del som ingår uppgår till 3,5 miljarder kronor (343 kr/inv.) år 2019, 4,9 miljarder år 2020 (475 kr/inv.) och från och med 2021 ingår 7,0 miljarder kronor (673 kr/inv.). **Den del som fördelas utifrån flyktingvariabler ingår inte i våra beräkningars.** De generella statsbidragen har dessutom höjts med 3,5 miljarder kronor 2019 och 7 miljarder kronor fr.o.m. 2020 vilket ingår i beräkningars. Inga andra höjningar ingår, även om ytterligare förstärkningar till kommunerna har aviserats i januariavtalet.

Tabell 7. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2019 till 2022

Miljoner kronor

	2019	2020	2021	2022
Inkomstutjämnings, netto (+)	70 395	71 775	73 930	76 737
Strukturbidrag (+)	1 052	1 051	1 059	1 068
Införandebidrag (+)	0	2 845	919	243
Summa inkomster för kommunerna (1)	71 416	75 588	75 908	78 048
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	78 589	86 152	88 365	88 717
Differens → Regleringspost (2)-(1)	7 173	10 564	12 458	10 669

Källa: SCB och SKR.

Tabell 8. Prognos över regleringsbidrag/avgift 2019 till 2022

Kronor per invånare

	2019	2020	2021	2022
Inkomstutjämnning, netto (+)	6 891	6 955	7 103	7 314
Strukturbidrag (+)	103	102	102	102
Införandebidrag (+)	0	276	88	23
Summa inkomster för kommunerna (1)	6 991	7 325	7 293	7 439
Ramanslag (-) (Utgift för staten) (2)	7 693	8 349	8 490	8 456
Differens → Regleringspost (2)-(1)	702	1 024	1 197	1 017

Källa: SCB och SKR.

Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

Den årliga förändringen av kostnaderna i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring utgörs alltså av skillnaden mellan förändring i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneökningar) och annan förbrukning. I tabellen nedan redovisas vår senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2018–2023. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, t.ex. i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler.

Tabell 9. Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Arbetskraftskostnader*	3,3	2,5	2,7	3,1	2,7	2,8
Övrig förbrukning	2,9	2,2	2,3	2,3	2,5	2,6
Prisförändring	3,2 %	2,4 %	2,6 %	2,8 %	2,6 %	2,8 %

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter och kvalitetsjustering.

Prisförändringen på arbetskraft innevarande år är SKR:s prognos för timlöneökningarna för anställda i kommunerna inklusive kända förändringar av lagstadgade och avtalsenliga avgifter. Bedömningen för kommande år baserar sig på timlöneutvecklingen för hela arbetsmarknaden enligt SKR:s prognos, och beslutade förändringar av arbetsgivaravgifterna.

Det sker en kontinuerlig ökning av kvaliteten på arbetsinsatsen, bland annat till följd av högre utbildningsnivå, och därmed höjda löner. Vi betraktar denna kvalitetsökning som en volymförändring och inte som en prisförändring, därför justeras timlöneökningarna ned med en uppskattning av kvalitetsökningen.

Priset på övrig förbrukning utgörs av en sammanvägning av vår prognos för KPIF, dvs. konsumentprisindex med fast ränta, och en uppskattad löneandel. Lönekostnader respektive övriga prisförändringar vägs med sina respektive vikter i totalkostnaderna.

Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg för kommunerna år 2020

De totala arbetsgivaravgifterna inklusive avtalsförsäkringar och avtalspensioner, dvs. PO-pålägget, är i kommunerna 40,15 procent av lönesumman år 2020, vilket är en höjning med 1 procentenhet jämfört med 2019. Huvudförklaringen är högre pensionskostnader.

I jämförelse med de preliminära PO-beräkningarna från i våras har en premie till omställningsfonden tillkommit om 0,10 procent. Samtidigt har bedömningen av pensionskostnaden justerats ned 0,10 procentenhet pga. att inkomstbasbeloppet 2020 höjdes mer än förväntat. Det innebär att det totala PO-pålägget är samma som det preliminärt aviserade.

Arbetsgivaravgifter

Arbetsgivaravgifterna enligt lag är oförändrade och uppgår år 2020 liksom år 2019 till 31,42 procent. Även de ingående sociala avgifterna är oförändrade.

Avtalsförsäkringar

Det är ett ökat premieuttag för avtalsförsäkringar, till 0,13 procent, vilket är en höjning med 0,10 procent jämfört med år 2019. Bakom höjningen ligger omställningsförsäkringen.

I samband med avtalsförhandlingarna om ett nytt omställningsavtal bestämdes att premien på 0,10 procent ska tas ut på omställningsförsäkringen år 2020. Premien för omställningsförsäkringen är bestämd till 0,10 procent sedan tidigare, men med anledning av att man under några år har kunnat använda överskott i fonden har det då beslutats om en premiereduktion (nollpremie).

För övriga delar av avtalsförsäkringarna är det oförändrade premier. De uppgår till totalt 0,03 procent.

Avtalspensioner

Det kalkylerade pålägget avseende avtalspensioner 2020 är 8,60 procent. Det innebär en höjning med 0,9 procentenheter, jämfört med år 2019. Det är dock en liten nedjustering jämfört med vad vi aviserat som preliminärt pålägg, vilket förklaras av att inkomstbasbeloppet för 2020 blev något högre än vad vi förväntade.

Det har skett en betydande kostnadsökning för avtalspensioner de senaste åren. Det beror på ökade kostnader för den förmånsbestämda pensionen, vilken ger pensionsförmåner för inkomster utöver 7,5 inkomstbasbelopp (cirka 41 750 kr/mån år 2020). En förklaring är att pensionsunderlaget ökar snabbare när inflationen återgår till en mer normal nivå. En annan förklaring är att lönerna tenderar att öka snabbare för inkomster över tak, exempelvis via satsningar på karriärtjänster och brist på kvalificerad personal.

Det som rekommenderas som PO-pålägg är utifrån ett genomsnitt i sektorn. Kostnaden är dock betydligt högre för de anställda som har inkomster utöver tak. Kostnaden skiljer sig även åt i olika kommuner beroende på lönestruktur. För att ta hänsyn till detta kan man jobba med differentierat PO-pålägg. Se exempel i bilaga 1.

Anställda över 65 år

För anställda som vid årets ingång fyllt 65 år är arbetsgivaravgiften enligt lag 10,21 procent (ålderspensionsavgiften). Avseende avtalsförsäkringar betalas endast TFA (0,01 procent). Premie för avgiftsbestämd pension om 5,59 procent betalas vanligen fram till 67 år. Sammantaget blir därmed PO pålägget för de som fyllt 65 år 15,81 procent.

Det är en betydande sänkning av kostnaden för den äldre arbetskraften genom att den särskilda löneskatten (6,15 procent) på äldres inkomster togs bort den 1 juli 2019.

Anställda födda 1937 och tidigare

För anställda födda 1937 och tidigare utgår inga arbetsgivaravgifter, eftersom dessa årgångar är helt kvar i det gamla pensionssystemet.

Ungdomar 15–18 år

För ungdomar i åldern 15–18 år är arbetsgivaravgiften sänkt. På inkomster upp till 25 000 kr/månad ska enbart pensionsavgiften betalas. Ungdomar tjänar även in avtalspension.

Se bilaga 1 för kommunernas arbetsgivaravgifter 2019 och 2020.

Utbetalning av preliminära skatter och bidrag 2020

Skatteverkets utbetalningar av skatter och bidrag under år 2020 görs den tredje vardagen efter den 17:e varje månad, datumen framgår av tabellen nedan. Slutavräkningen för 2018 års skatteintäkter justeras i samband med januari månads skatteutbetalning.

Tabell 10. Utbetalnings- och bokföringsdag för preliminära skatter och bidrag 2020

Datum

Månad	Utbetalningsdag	Bokföringsdag	Månad	Utbetalningsdag	Bokföringsdag
Jan	22	23	Jul	22	23
Feb	20	21	Aug	20	21
Mar	20	23	Sep	22	23
Apr	22	23	Okt	21	22
Maj	20	22	Nov	20	23
Jun	23	24	Dec	22	23

Källa: Skatteverket.

Kommunvisa beräkningar av skatter och bidrag 2019–2026

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag K 2019–2026 på vår webbplats på nedanstående länk:

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/skatteunderlagsprognos.1355.html>

Genom att i Excel-filen skriva in den egna kommunkoden, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sin kommun.

I prognosunderlaget redovisas kommunvisa beräkningar av skatter och statsbidrag för åren 2019–2026. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns filer med specificering av generella och riktade statsbidrag. Av specificeringen av generella statsbidrag framgår vilka bidrag som ingår i anslaget för kommunalekonomisk utjämning och därmed i prognosunderlaget. Filerna återfinns via nedanstående länk:

<https://skr.se/ekonomijuridikstatistik/ekonomi/budgetochplanering/statsbidrag.1403.html>

Skillnader jämfört med förra beräkningen (cirkulär 19:40) beror på:

Beräkningarna bygger i övrigt på 2020 års skattesatser samt att befolkningen i varje kommun utvecklas i takt med riksprognosen.

- Ny skatteunderlagsprognos
- Slutligt beskattningsutfall för inkomståret 2018
- Skattesatser 2020
- Nya länsvisa skattesatser (aktuellt vid skatteväxling)
- Befolkningsuppgifter per den 1 november 2019 och reviderad befolkningsprognos
- Utfall kostnadsutjämningen 2020
- Utfall LSS-utjämning 2020
- Ny statsbidragsram pga. skatteväxling
- Kommunal fastighetsavgift, endast belopp, för mer information se cirkulär 19:60

OBS! Viktig information

- Nya skattesatser inklusive skatteväxling ingår i denna uppdatering. Kommuner i Västerbotten ska antingen använda den ”vanliga Skatter & bidragsmodellen” eller radera skatteväxlingsnivån på blad 1, cell N5 i ”skatteväxlingsmodellen”.

Rutiner för prenumeration / beställning av modellen år 2020

Förnyad prenumeration för gamla användare

De som haft modellverktyget under 2019 och även vill fortsätta ha det under 2020 behöver inte göra någon ny beställning. Däremot vill vi snarast, dock senast den 8 januari 2020, få nya uppgifter från de kommuner som bytt kontaktperson och/eller fakturaadress. Skicka nya uppgifter till Mona Fridell, e-post: mona.fridell@skr.se

Om kommunen inte vill ha modellverktyget år 2020 måste vi få en anmälan om detta till oss senast den 8 januari. Skicka avanmälan till Mona Fridell, e-post: mona.fridell@skr.se

Priset år 2020 är 2 200 kronor. Nästa års modell kommer att skickas ut i månadsskiftet januari–februari.

Beställning för nya användare

Kommuner som inte haft modellverktyget under 2019 gör beställningen via vår beställningsblankett. Beställningsblanketten kan hämtas från vår webbplats skr.se under område Ekonomi (under Ekonomi, juridik, statistik), Budget och planering, Skatter & bidrag, kommuner. **Spara den först på Din dator innan Du fyller i den!**

Blanketten kan sedan e-postas till mona.fridell@skr.se.

Kurs i utjämningsystemet och modellen ”Skatter & bidrag”

Tisdagen den 31 mars 2020 anordnar vi vårens kurs i Utjämningsystemet och modellen Skatter & bidrag. Under dagen varvas en teoretisk genomgång av utjämningsystemets grunder och praktiska övningar i modellen Skatter & bidrag. Vi går igenom eventuella aktuella frågor med koppling till systemet och deltagarna får även möjlighet till att arbeta med egna frågor med stöd/handledning.

Plats Sveriges Kommuner och Regioner, Hornsgatan 20, Stockholm

När tisdagen den 31 mars, kl. 9:30–16:00

Preliminärt program

vid ankomst: Kaffe och smörgås

09.30–12.00 Övergripande information och inkomstutjämnning

12.00–13.00 Lunch

13.00–16.00 Kostnadsutjämnning, LSS och egna övningar

Kostnad 1 000 kr per person inklusive lunch, men exklusive moms.

Anmälan via e-post till Mona Fridell (mona.fridell@skr.se). Platsantalet är begränsat. Ange särskilt fakturaadressen och eventuella kostavvikelser.

Obs! Alla deltagare måste ha med sig en egen dator!

Mer information om kursens innehåll kan du få av Mona Fridell, kontaktuppgifter finns ovan. Information finns även på vår webbplats www.skr.se under ekonomi, juridik, statistik/Ekonomi/Budget och planering/Skatter och bidrag kommuner eller nedanstående länk:

<https://skr.se/tjanster/kurserochkonferenser/kalenderhandlingar/utjamningssystemetochmodellenskattebidrag.26090.html>

Information om tidpunkter under 2020

Aktuella datum finns på vår webbplats under Ekonomi, juridik, statistik. Klicka på Ekonomi och sedan på Ekonomikalendern.

Har du aktiverat prenumeration från vår webbplats? För att säkert få alla våra nyheter, gå in på skr.se och välj Prenumerera. Länken ligger i den grå listen ovanför sidans rubrik.

Under vårt område Ekonomi (under Ekonomi, juridik, statistik) finns de senaste uppdaterade cirkulären tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan cirkulären.

Frågor om detta cirkulär kan ställas till Anders Brunstedt (makroekonomi) 08-452 78 19, Bo Legerius (skatteunderlaget) 08-452 77 34, Anders Folkesson (utjämningsystemet) 08-452 73 37, Måns Norberg (utjämningsystemet) 08-452 77 99, Peter Sjöquist (LSS-utjämnings) 08-452 77 44, Per Sedigh (sammanvägt prisindex kommunal verksamhet) 08-452 77 43, Siv Stjernborg, (arbetsgivaravgifter) 08-452 77 51, Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10.

Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skr.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH REGIONER

Avdelningen för ekonomi och styrning
Sektionen för ekonomisk analys

Niclas Johansson

Mona Fridell

Bilagor

Bilaga 1: Arbetsgivaravgifter och PO-pålägg för kommunerna år 2020

”Prognosunderlag K-2019–2026-19059”, finns på vår webbplats via följande länk:

<http://www.skr.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx>